

Kuvituskuva

Monissa Palveluskoiraliiton alaisissa testeissä ja kokeissa testataan sääntöjen mukaan koirien laukauspelottomuutta ampumalla starttipistoolilla. Viranomaiset tiukensivat muutama vuosi sitten tulkintaa siitä, onko starttipistooli muutettavissa oikeaksi aseeksi. Tästä syystä ampuma-aselain tulkintaa tiukennettiin niin, että perinteisestä starttipistoolista tuli käytännössä aseluvan vaativa ase.

TEKST: KIMMO ALANEN

Selkeytystä aselupiin:

STARTTIPISTOOLI KOKEISSA

Siitä, onko starttipistooleista oikeasti tehtävissä luoteja ampuvia pyssyjä, voidaan olla monta mieltä, mutta valitettavasti tavan tallaajan mielipide ei kauheasti paina. Ikävä kyllä viranomaiset eivät ole olleet johdonmukaisia ympäri Suomea, ja koska ihmiset eivät ole osanneet kysyä juuri oikeaa asiaa, viranomaisten vastauksetkin ovat olleet vähän mitä sattuu. Tähän kun lisätään se perinteinen ”rikkinäinen puhelin”, niin hieman epämääräiset ohjeet ja tulkinnat ovat harrastajien keskuudessa levinneet kulovalkean tavoin.

AMPUMA-ASELAIN MÄÄRÄYKSET

Kokeissa käytetyt revolverimalliset starttipistoolit ovat aselain mukaan ”toimintatavan kaksi mukaisia kaasuseita”. Toimintatapa kaksi tarkoittaa lippaallista kertatuliasetta. Olen yhden kerran luonnetestissä nähnyt myös itselataavan (toimintatapa kolme) puoliautomaattisen starttipistoolin, mutta sellaiset ovat selkeästi harvinaisempia.

Kokeessa, jossa ammutaan starttipistoolilla, pitää siis nykyään olla **luvallinen ase ja kokeessa mukana ase** **luvan haltija**. Periaatteessa ampujana voi toimia kuka tahansa, joka kykenee käyttämään asetta turvallisesti. Ampuma-aselain pykälä 88 määrittelee käsitteen **valvottu käyttö**. Kunhan aseluvan haltija on 18 vuotta täyttänyt, hän saa antaa aseensa ”välittömässä valvonnassa” käytettäväksi.

Oleellista on, että aseensa käyttö pysyy turvallisena. Perinteinen ampumaurheilu perustuu melko pitkälti tähän valvottuun käyttöön. Suomessa ei pääsääntöisesti myönnetä lupaa pistoolille, ellei pysty osoittamaan harrastaneensa ampumista parin vuoden ajan. Harrastaminen ennen luvan saantia olisi aika mahdotonta, jos valvottu käyttö ei olisi sallittua.

Valvottua käyttöä ei saa sekoittaa aseensa lainaamiseen. Ampuma-aselain pykälä 87 määrittelee käsitteen lainaaminen. Lainaus tarkoittaa käytännössä sitä, että

KIMMO ALANEN

Kaasuase

Aselupa

luvallinen ase annetaan lainaksi toiselle henkilölle niin, että varsinainen luvanhaltija ei ole paikalla, kun asetta käytetään; esimerkiksi kokeeseen vara-aseeksi. Lainaaminen on luvallista **vain toiselle aseluvan haltijalle**. Valitettavasti kaasuseen kohdalla **aseen lainaajalla pitää olla aselupa nimenomaan kaasuseelle**. Metsästysaseiden tapauksissa lupien asetyypit eivät ole ihan niin

KIMMO ALANEN

tiukat kuin kaasuseen kanssa. Esimerkiksi haulikkoja saa lainata kaverille, jolla on lupa kivääriin, mutta ei päinvastoin.

Kaasusesta voi siis lainata vain toiselle kaasuseluvan haltijalle! Haulikkolupa ei riitä.

LUVALLISEN STARTTIPISTOOLIN HANKINTA

Hankintaprosessi alkaa perustelulomakkeen täyttämällä. Se löytyy poliisin nettisivuilta 25:n eri ”Ase”-lomakkeiden joukosta. Perustelulomakkeita on kolme erilaista. **Starttipistooliin soveltuu lomake, jonka nimessä ei mainita metsästystä eikä ampumaurheilua.**

Poliisi ei vielä ole päässyt tälle vuosituhannelle digitaalisten palveluiden kanssa, joten ihan henkilökohtaisesti pitää lompkia täytetyn, printatun ja allekirjoitetun lomakkeen kanssa poliisin lupapisteelle, jossa virkailija kirjoittaa koneelle sanasta sanaan lapussa lukevat tekstit. Samassa lupapisteen jonossa ovat myös kaikki passinuusijat ja muut asiak-

kaat. Tällä hetkellä lupapisteiden jonotusajat lasketaan kuukausissa – jos vapaita aikoja on edes varattavissa.

Aseluvan anominen maksoi viime vuonna 90 euroa; tällä hetkellä hinnasta löytyy summa 105 €, mutta sinne on ilmaantunut erikseen myös aselupa kaasuseelle 40 €. Voi siis olla, että hinta on halventunut tänä keväänä.

Ensimmäistä lupaansa hakevien kanssa aselupaprosessi jatkuu niin, että hakija kutsutaan haastatteluun. Haastatteluun pääsemiseen menee yleensä reilu kuukausi, koska haastatteluajoja on, poliisilaitoksesta riippuen, harvakseltaan. Haastattelun tarkoituksena on selvittää, että hakija on ”riittävän stabiili” ja soveltuu aseluvan saajaksi. Samalla tarkistetaan, että perustelut luvulle ovat riittävät. Allekirjoittanut joutui lähettämään sähköpostilla kuvakaappauksen Omakoira-sovelluksessa olevasta ylituomarikortista.

Jos hakijalle myönnetään aselupa, hänelle myönnetään samalla vuosi aikaa hankkia myönnetyn luvan mukainen ase. Aseen hankintalupa tulee neljällä leimatulla paperilapulla, jotka kaikki pitää toimittaa asesta myyjälle. Verkkokauppaa käytettäessä laput pitää postittaa verkkotilausviitteen kera myyjälle, joka täyttää tarvittavat kohdat ja palauttaa ostajalle asesta pari lappua niistä neljästä. Tämän jälkeen ostajalla on kuukausi aikaa käydä poliisilaitoksella näyttämässä asetta, jonka jälkeen hän saa lopullisen toistaiseksi voimassa olevan luvan. Jonotusajoista johtuen koko prosessiin kuluu aikaa helposti 4–6 kuukautta.

Aselupa voidaan hankkia myös yhdistykselle, mutta tämä tarkoittaa sitä, että yhdistyksellä on oltava yksi tai useampi hyväksytty aseestaava. Lisäksi yhdistyksellä on velvoite huolehtia vastuuhenkilöiden vaihtamisesta, jos ja kun henkilöt yhdistyksen toiminnassa vaihtuvat. Käytännössä, jos kyse on yksittäisestä starttipistoolista, ei maksa vaivaa lähteä tuohon prosessiin, sillä **yksittäiselle aseelle pystyy hankkimaan rinnakkaislupia**. Näin useampikin henkilö saa käyttää samaa asetta.

Hankalin kohta starttipistoolia hankkiessa on löytää varmatoiminen ja kestävä ase. Myynnissä on myös niitä, jotka eivät kestä. Hyvän asesta löytämiseen ei ole muuta keinoa kuin kysellä kokeuksia kollegoilta, joilla on käyttökokemuksia hyvistä ja toimivista malleista.

Tällä hetkellä starttipistoolien hinnat liikkuvat parinsadan euron tietämillä.

LÄHTEET:

Ampuma-aselaki: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980001>

Kuvituskuva

HANSU LAITALA